بايانداماني ۇيرەنەيك، بەتالستى ايقىندايىق

اۋتونوميالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مەڭگەرمەسى:

جاڭا جورىقتا ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ جاۋاپكەرشىلىگىن اماليااتتا ايگىلەيمىز

☐ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ءتىلشىسى لي لين

برنەشە كۇننەن بەرى اۋتونوميالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مەڭگەرمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ (كەڭەيتىلگەن) ءماجىلىسى، پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسى نازاريا ۇيرەنۋ وزەكتى گرۋپپاسىنىڭ ارناۋلى تاقىرىپتىق ۇيرەنۋى، ياچەيكالاردىڭ ”ءۇش جين، ءبىر ساباعى“ سياقتى فورمالار ارقىلى پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ رۋحىن ىشكەرىلەي ۇيرەندى، ۇگىتتەدى، دايەكتىلەندىردى. اۋتونوميالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مەڭگەرمەسىندەگى پارتيا مۇشەلەرى، كادرلار، جۇمىسشى ـ قىزمەتشىلەر وزدەرىنىڭ قىزمەت اماليااتىمەن ۇشتاستىرا اسەرلەرىن ايتىپ، شارالاردى كەڭەسىپ، داۋىدى جوسپارلاپ، جاڭا جورىقتا ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ جاۋاپكەرشىلىگىن اماليااتتا ايگىلەدى.

پارتيا 18 ـ قۇرىلتايىنان بەرى، رايونىمىزدىڭ ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ جۇيەسى حالىق تۇرمىسىن قامتاماسىزداندىرۋ جانە جاقسارتۋ سىندى كەلەلى ساياسي جاۋاپكەرشىلىكتى باتىل ارقالاپ، باس شۋجي شي جينپيڭنىڭ ماڭىزدى ءسوزىنىڭ، ماڭىزدى نۇسقاۋىنىڭ، بەكىتۋىنىڭ رۋحىن ىشكەرىلەي ۇيرەنىپ، دايەكتىلەندىرىپ، جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى باسقارۋ جالپى جوباسىن تولىق، دالمە ـ ءدال دايەكتىلەندىرىپ، حالىقتى وزەك ەتكەن داۋ يدەياسىنا باستان ـ اياق تابانىدى بولىپ، جۇمىستاندىرۋ، قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ، دارىندى جانە كادرلار ءىسى، ەڭبەك ۇقىق ـ مۇددەسىن قامتاماسىزداندىرۋ سياقتى قىزمەتتەردى تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتىپ، ءار ۇلت بۇقاراسىن مازالاعان ىستەردى، ۋايىمداتقان ىستەردى، الاڭداتقان ىستەردى كۇش سالا ويداعىداي شەشىپ، بۇقارانىڭ ءتول مۇددەسىنە سايا تىن حالىق تۇرمىسىنداعى ءبىر توپ قيىن ماسەلەلەردى ءونىمدى شەشتى.

”ءبىز پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ رۋحىن جەتەكشى ەتۋگە تابانىدى بولىپ، ”ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ ىستەرى حالىق ءۇشىن“ دەيتىن قىزمەت ۇستانىمىن مۇقيات اماليااتتا ايگىلەپ، حالىق تۇرمىسىن قامتاماسىزداندىرۋ جانە جاقسارتۋ، دارىندىلار ـ ءبىرىنشى بايلىق سىندى ەكى كەلەلى ورنالاستىرۋدى تىعىز ارقاۋ ەتىپ، ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ قىزمەتىن دايەكتىلەندىرۋدىڭ، تياناقتاندىرۋدىڭ كىرىسۋ ءتۇيىنى مەن تابان تىرەر تياناعىن ءدال تاۋىپ، جۇمىستاندىرۋ، دارىندىلار، قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ، ەڭبەك ۇقىق ـ مۇددەسىن قامتاماسىزداندىرۋ سياقتى ءارقايسى جاقتارداعى مىندەتتەردى قاز ـ قالپىندا ويداعىداي ورىندامىز، دايەكتىلەندىرەمىز، تياناقتاندىرامىز“، ـ دەدى اۋتونوميالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مەڭگەرمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۋجيى پيڭ شينلاي.

”ءبىز پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ رۋحىن باتىل دايەكتىلەندىرىپ، تياناقتاندىرىپ، جۇمىستاندىرۋدى الدىمەن ويلاستىرۋ ستراتەگياسىن انىقتاۋىمىز كەرەك. جىل سوڭىنان بۇرىن ”4 ـ ماۋسىمدا كۇش سالىپ، جۇمىستاندىرۋدان تاعى دا قامال الۋ“ قيمىلىن شۇعىل ورىستەتىپ، جۇمىستاندىرۋ بويىنشا قوسىمشا قاراجات بەرۋدى ىسكە اسىرۋ سەرپىنىن ارتتىرىپ، جوعارى مەكتەپ بىتىرگەن تۇلەكتەر، جۇمىستانۋى قيىن ادامدار سياقتى ءتۇيىندى قاۋىمدى جۇمىستاندىرۋدى، كومەكتەسۋ ـ سۇيەمەلدەۋدى كۇشەيتەمىز. سونىمەن بىرگە ادام ىستەتۋ قاجەتى زور ىسىنداردا، كاسىپورىنداردا مەڭزەس، ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ اماليااتىنا ساي تۇيىننەن ـ تۇيىنگە دەيىنگى ادام ىستەتۋ، قىزمەت وتەۋ بويىنشا قامتاماسىزداندىرۋدى ورىستەتىپ، قامداۋ مەن قاجەتسىنۋدى ءدال ۇشتاستىرۋدى جەبەپ، اناعۇرلىم جوعارى ساپالى، اناعۇرلىم تولىق جۇمىستاندىرۋدى جۇزەگە اسىرۋعا قۇلشىنامىز“، ـ دەدى اۋتونوميالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ مەڭگەرمەسى جۇمىستاندىرۋدى جەبەۋ باسقارماسىنىڭ باستىعى ما شاۋفىڭ.

پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ باياندامالاسىندا حالىق تۇرمىسىنىڭ قۇت ـ بەرەكەسىن ارتتىرىپ، حالىقتىڭ تۇرمىس ساپاسىن جوعارىلاتۋ اتاپ كورسەتىلدى. ”بۇل قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ قىزمەتىنىڭ جاڭا جاعدايىن اشۋعا ايقىن بەتالىس كورسەتتى. جىل سوڭىنان بۇرىن ءبىز بۇكىل رايونداعى جۇمىس ۇستىندە جاراقاتتانۋ قامسىزداندىرۋى بويىنشا ولكە اتتاپ، باسقا جەردە جانە شينجياڭ ىشىندە اۋرۋ كورسەتۋدە شيپاحانا كلينيكتىمەن تىكەلەي ىنتەرنەتكە ۇشتاستىرىپ ەسەپ جابۋدى جۇزەگە اسىرىپ، بۇقاراعا اناعۇرلىم ويداعىداي قولايلىلىق جاساپ، بۇقاراعا قىزمەت وتەپ، بۇقارانى ناقتى تابىس سەزىمىنە كەنەلتەمىز“، ـ دەدى اۋتونوميالى رايوندىق قوعامدىق قامسىزداندىرۋ ورتالىعى پارتكومىنىڭ مۇشەسى، ورىنباسار مەڭگەرۋشى ۋاڭ ۋي.

فاك جىڭاك:

باتىلدىقپەن علىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋدىڭ اتويشىسى بولامىز

نەگىزگى ساتى كادرلارىنىڭ جۇرەك ءۇنى

☐ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ءتىلشىسى يۋي جياڭيان، ەرىكتى ءتىلشى حى تيانيۇن

پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ باياندامالاسىندا بىلاي دەپ اتاپ كورسەتىلدى: علىم ـ تەحنيكا — ءبىرىنشى وندىرگىش كۇش، دارىندىلار — ءبىرىنشى بايلىق، جاڭالىق اشۋ — ءبىرىنشى قوزعاۋشى كۇش دەگەنگە، ءسوز جوق، تابانىدى بولىپ، مەملەكەتتى علىم ـ تەحنيكا، وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كوركەيتۋ ستراتەگياسىن، مەملەكەتتى دارىندىلار ارقىلى قۋاتتاندىرۋ ستراتەگياسىن، جاڭالىق اشۋ ارقىلى داۋىعا دەم بەرۋ ستراتەگياسىن ىشكەرىلەي اتقارىپ، داۋىدىڭ تىڭ سالاسىن، جاڭا باسەكە الاڭىن اشىپ، داۋىدىڭ جاڭا قوزعاۋشى كۇشىن، تىڭ ابزالدىلىعىن ۇزدىكسىز سومداۋ كەرەك.

”بۇل ءبىز علىم ـ تەحنيكا قىزمەتكەرلەرىنە ايقىن بەتالىس كورسەتتى، بولاشاقتا مەن گازبەن كوتەرۋ تەحنولوگياسىنىڭ كوزقاۋلى زەرتتەۋى مەن شەشۋشى، وزەكتى تەحنيكالاردان قامال الۋدى ىشكەرىلەي ويداعىداي ىستەپ، گازبەن كوتەرۋ تەحنيكاسىنىڭ جاڭا باسقىشىن ايگىلەپ، مەملەكەتتىڭ ەنەرگيا حاۋىپسىزدىگى ءۇشىن مۇنايشىلاردىڭ جاستىق كۇش ـ قۋاتىن ارنايمىن“، ـ دەدى 11 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى تۇرپان ـ قۇمىل مۇنايى الابىنىڭ 1 ـ دارەجەلى ينجەنەرى، جۇڭگو مۇنايى گازبەن كوتەرۋ ورتالىعىنىڭ تەحنيكا مامانى فاك جىڭاك.

”ينجەنەريا تەحنيكاسىنىڭ العا باسۋى مۇناي ـ تابيعي گاز كاسىبىن ”بايلىق باستاماشىسى بولۋدان“ ”بايلىق پەن تەحنيكاعا بىردەي ءمان بەرۋگە“ ويىسۋىن ىلگەرىلەتۋدىڭ ماڭىزدى ءتاسىلى. ءبىز علىم ـ تەحنيكا قىزمەتكەرلەرى، ءسوز جوق، باتىلدىقپەن ويلاپ، باتىلدىقپەن اتويلاپ، باتىلدىقپەن سىناپ، باتىلدىقپەن ىستەپ، قيىندىقتا قارسى اتتاناتىن اتويشى بولۋىمىز كەرەك“، ـ دەدى فاك جىڭاك.

قازىر تۇرپان ـ قۇمىل مۇناي الابىنىڭ گازبەن كوتەرۋ تەحنيكاسى تارىم مۇناي الابى، باتىس وڭتۇستىك مۇناي ـ تابيعي گاز الابى سياقتى ەل ىشىندەگى 10 نەشە مۇناي ـ تابيعي گاز الاپتارىنا، سونداي ـ اق قازاقستان، يران سياقتى 3 ەلدىڭ 7 مۇناي ـ تابيعي گاز الابىنا قولدانىلىپ، بۇكىل الەمدەگى 1240 ۇڭعىماعا قىزمەت ەتىپ، جىلدىق مۇناي ـ تابيعي گاز مولشەرى 8 ميلليون 300 مىڭ توننا بولدى. 2021 ـ جىلى تۇرپان ـ قۇمىل مۇناي الابىنىڭ گازبەن كوتەرۋ تەحنيكاسى ”جۇڭگو مۇنايىنىڭ ەلەۋلى علىم ـ تەحنيكالىق جەتىستىكتەردى كولەمدى تۇردە كادەگە جاراتۋدان ۇلگى كورسەتۋ نىساندارىنا“ تاڭدالدى.

فاك جىڭاك مىنانى ءبىلدىردى: پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىڭ رۋحىن ۇزدىكسىز ىشكەرىلەي ۇيرەنىپ، دايەكتىلەندىرىپ، تۇرپان ـ قۇمىل مۇناي الابىنىڭ گازبەن كوتەرۋ تەحنيكاسىنىڭ قولدانىلۋىن اناعۇرلىم كەڭ دۇنيە جۇزىلىك ساحناعا بەتتەۋىن ىلگەرىلەتەمىز.

تۇرپان ـ قۇمىل مۇناي الابىنىڭ گازبەن كوتەرۋ تەحنيكاسى — جۇڭگو مۇناي ـ تابيعي گاز توبى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ بەلگى سيپاتتى ايگىلى تەحنيكاسى. گازبەن كوتەرۋ ارقىلى مۇناي ـ تابيعي گاز اشۋ دەگەنىمىز جەر بەتىنەن ۇڭعىما ىشىنە جوعارى قىسىمدى گاز جىبەرىپ، گازدىڭ ۇلعايۋى پرينسيپىنەن پايدالانىپ، ۇڭعىما قۋىسىنداعى سۇيىقتىقتىڭ تىعىزدىعىن تومەندەتىپ، مۇناي مەن تابيعي گازدى جەر بەتىنە شىعاراتىن ءبىر ءتۇرلى اشۋ ءتاسىلى بولىپ تابىلادى. علمي زەرتتەۋ جولىندا فاك جىڭاك جۇمىس توبىن باستاپ، تۇرپان ـ قۇمىل مۇناي الابىنىڭ گازبەن كوتەرۋ ينجەنەريالىق تەحنيكاسىن قولدانۋدا ۇزدىكسىز جاڭالىق اشتى. تارىم ويپاتىنداعى ەرەكشە تەرەڭ مۇناي ـ تابيعي گاز ۇڭعىماسىندا ىشۋ ىعىستىرۋ قيىن بولۋ ماسەلەسىنە قاراتا، بيىل تۇرپان ـ قۇمىل مۇناي الابى ۇلاسپالى مۇناي قۇبىرى مەن گازبەن كوتەرۋدى ۇشتاستىرۋ تەحنيكاسىن جاساپ شىعارۋدىقپەن زەرتتەپ اشىپ، جوعارى تەمپەراتۋراعا اناعۇرلىم ءتوزىمدى، جوعارى قىسىمعا اناعۇرلىم ءتوزىمدى ەرەكشە تەرەڭ ۇڭعىمادا گازبەن كوتەرۋ قۇرالىن زەرتتەپ جاساپ، تارىم مۇناي الابىنداعى ”جەر استى چومولاڭما شىڭىنا“ سايىس جاريالادى.

علمدى ۇيرەنەيك، علمدى دارىپتەيىك

تۇراڭعىنىڭ سىرى ءسىز ويلاعاننان دا ءتىلسىم

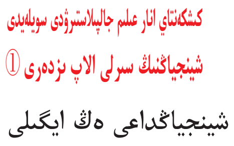

كىشكەنتاي انار علىم جالپىلاستىرۋدى سويلەيدى

شينجياڭنىڭ سىرلى الاپ بۋدەرى ①

بۇل شينجياڭداعى ەڭ ايگىلى اعاش، ءدال وسى ساتتە التىن سارى تۇسكە ەنگەن تارىم وزەنى الابىنا توبەسىنەن كوز جىبەرگەندە ەرەكشە ايىندى كورىنەدى، جاقىنىنان قاراساڭىز جاندى دا جالىندى، مىنە بۇل تۇراڭعى. قازىر دۇنيە ءجۇزى بويىنشا تابيعي تۇراڭعى ورمانىنىڭ 50%تەن استامى جۇڭگوعا تارالعان، ال جۇڭگوداعى تۇراڭعى ورمانىنىڭ 90%تەن استامى شينجياڭدا، مۇنىڭ ىشىندە تارىم وزەنى الابى تۇراڭعىنىڭ تارالۋ اۋماعى ەڭ ۇلكەن ءارى ەڭ شوعىرلى ءوڭىر، دۇنيە جۇزىندەگى تۇراڭعىنىڭ تابيعي ”گەن قامباسى“ بولىپ تابىلادى.

وڭتۇستىك شينجياڭداعى ەڭ ماڭىزدى وسى اعاش ءتۇرىنىڭ بويىنداعى قۇپيالىق ءسىز ويلاعاننان دا ءتىلسىم.

”مىڭ جىل ءومىر سۇرسە دە ولمەيدى، ولسە دە مىڭ جىل قۇلامايدى، قۇلاسا دا مىڭ جىل شىرىمەيدى“، وسى ءسوزدى ەستىگەن كوپ ساندى ادام قيسىندى ءبىر وتىرىكتىڭ شەگىرىندە جۇرگەن ـ دى.

جۇڭگو علىمدار اكادەمياسى شينجياڭ ەكولوگيا جانە جاعراپيا زەرتتەۋ ورنىنىڭ علمي زەرتتەۋ جۇمىس توبى مۇنىڭ تەك ادەمى اڭىز عانا ەكەندىگىن فاكتىلەر ارقىلى دالەلدەدى.

قازىرگە دەيىن علمي زەرتتەۋشىلەر ەڭ ۇزاق ءومىر سۇرگەن تۇراڭعىنى تاپتى، ونىڭ جاسىنىڭ دا نەبارى 300 نەشە جىل ەكەندىگىن انىقتادى.

الايدا اڭىز دا بوسقا تارالمايدى. جۇڭگو علىمدار اكادەمياسى شينجياڭ ەكولوگيا جانە جاعراپيا زەرتتەۋ ورنىنىڭ تەتە اعا زەرتتەۋشىسى جۋ چىڭگاڭ بىلاي دەپ ءتۇسىندىردى: ايتالىق، ”مىڭ جىل قۇلاماۋدىڭ“ باستى سەبەبى تۇراڭعىنىڭ نەگىزگى تامىرى 8 مەتردەن استام تەرەڭگە سۇعىنىپ كىرە الادى، سونىمەن قوسا جاناما تامىرى ءجيى توقىلعان تور ىسپەتتى، ۇزىندىعى نەشە ون مەترگە جەتەدى، بۇل تۇراڭعىنىڭ سۋدى مولىنان جيناپ تىرشىلىك ەتۋدەگى تۇما قاسيەتى. ءدال وسىنداي الىپ تامىر جۇيەسى بولعاندىقتان، ساۋىتتى تۇراڭعى ورمانى قۇمدى بوران ازىناپ تۇرسا دا شەپتى بەرىك ساقتاپ، تاكلاماكان ءشولىنىڭ كەڭەيۋىنە بوگەۋ بولعان، مۇنداي قۇبىلىستا كىم تەبىرەنبەي تۇرا السىن؟

”قىز بالا بويجەتكەنگە دەيىن تالاي وزگەرەدى“ دەگەندى ەستىگەن بولارسىز، تۇراڭعى دا سولاي! بالاپان اعاش كەزىندە جاس بۇتاقتىڭ جاپىراعى ۇزىنشاق، تالدىڭ جاپىراعى سياقتى ءيىلىپ تۇرادى، جاسامىس اعاشتىڭ كونە بۇتاقتارىنداعى جاپىراقتاردىڭ جيەكتەرى كەتىك ـ كەتىك بولىپ، ۇيەڭكى جاپىراعىنا ۇقساپ كەتەدى. جۋ چىڭگاڭ بىلاي دەپ ءتۇسىندىردى: جاس اعاش ءدىڭىنىڭ تامىر جۇيەسى تولىق جەتىلە قويماعاندىقتان، سۋ ءسىمىرۋى شەكتى بولادى، ۇزىنشاق جاپىراقتار سۋدىڭ بۋلانىپ تارالۋىن ازايتادى. تامىر جۇيەسىنىڭ ونان ارى جەتىلۋىنە ىلەسە، جاپىراقتار دا بىرتىندەپ تولىسا تۇسەدى. سوندىقتان ونىڭ وزگەرۋگە شەبەر سىرتقى بەينەسىنىڭ استارىندا ءومىر ءسۇرۋدىڭ مول پاراساتى جاتادى.

بۇل كورىكتى اعاش وزگەرىسكە شەبەر عانا ەمەس، سونىمەن قاتار ”جىلاۋىق“ كەلەدى، ءسىز تۇراڭعى ورمانىنا بارا قالساڭىز، تۇراڭعىنىڭ قۋراپ جارىلعان جەرىنەن ءبىر ءتۇرلى سۇيىقتىقتىڭ شىعىپ تۇراتىنىن كورەسىز، ادامدار ونى ”تۇراڭعى جاسى“ دەپ اتايدى. ول تۇراڭعى جاپىراق ساباعىنداعى بەز ارقىلى سىرتقا شىعارىلاتىن تۇز، ونىڭ باستى قۇرامى كومىر قىشقىل سۋتەگى ناتري، كومىر قىشقىل ناتري، مۇنداي تۇراڭعى ءسىلتىسى قامىر اشىتۋ، كىر جۋۋ، اسقازان اۋرۋىن ەمدەۋ سياقتىلارعا قولدانىلادى. اينۋلارعا قاراعاندا، ءبىر ءتۇپ ۇلكەن تۇراڭعى اعاشى جىلىنا نەشە ون جىڭ تۇراڭعى ءسىلتىسىن شىعارىپ، جەرگىلىكتى ورىنداعى ءبىر وتباسىنىڭ برنەشە جىل ازىقتانۋىنا جەتەدى ەكەن. كوردىڭىز بە، مىنا ”جىلاۋىق“ تۇراڭعىنىڭ ادامزاتپەن بايلانىسى سونشالىقتى ەتەنە.

مۇنان دا قىزىعى، تۇراڭعى ”بالالى بولۋعا دا“ شەبەر. ونىڭ ”بالاسىنىڭ“ ەكى ءتۇرى بولادى، ءبىرى، سەرگەلدەڭ ءتۇرى، جازدا تارىم وزەنىندە تاسقىن جۇرگەندە، ءبىر ءتۇپ اعاشتا ءجۇز ميلليوننان استام تۇقىم بەينە پاراشوتشى اسكەر سياقتى، جەل كۇشىمەن شار تاراپقا ۇشادى. ىلعالدى قۇمدى توپىراققا تۇسە قالسا، برنەشە ساعاتتا كوكتەپ، 24 ساعات ىشىندە دەرەۋ كوكتەپ، تامىر تارتىپ، كوپ ۇتپەي ءبىر ءتۇپ تولىسقان كىشكەنتاي تۇراڭعىعا اينالادى. ەندى ءبىرى، ءۇي كۇشىك ءتۇرى، ءوزىنىڭ كولدەنەڭ تامىر تۇبىنەن تىكەلەي مايسا كوكتەپ شىعادى، اعاش تامىر تارتىپ، تامىرىنان اعاش ءوسىپ، توپ ـ توپ تۇراڭعى ورمانىن قالىپتاستىرادى. ءبىراق باسىم كوپ ساندىسى اتا ـ اناسى ەركەلەتىپ وسىرگەن بالا سياقتى، تامىرىنان كوكتەگەن مايسالار سالىستىرمالى تۇردە ءالسىز بولادى. مىڭ شاقىرىمعا سوزىلعان وسىناۋ ايىندى تۇراڭعى ورمانىنىڭ كوبى ۇيىنەن السىپ ومىرمەن كۇرەسكەن ”بالالاردان“ قالىپتاسقان، بۇل ادام ومىرىنە ۇقساي ما ەكەن؟

(انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ءتىلشىسى شيە حۋيبيان رەتتەگەن)

كودتى جانىالاپ بەينە ەكراندى كورىڭىزدەر

(باسى 1 ـ بەتتە)

ونىمدىلىگى مەن داڭدىگىن جوعارىلاتىپ، تەكسەرۋگە تيىستىلەردى مۇمكىندىگىنشە باتىل تەكسەرىپ، ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ ونىمدىلىگىنىڭ جوعارىلاۋىن ءونىمدى قامتاماسىزداندىرۋدى تالاپ ەتتى. جوعارى، جاڭا تەحنيكالىق كاسىپ سالالارىن اشۋ رايونىنىڭ (جاڭا قالا رايونى) لۋڭتيك حۋاچيڭيۋان شاعىن اۋماعىندا جانە سايىباق رايونىنىڭ لۋچاڭ جياڭيۋان شاعىن اۋماعىندا ما شيڭرۋي سۋىقتىڭ ەلەڭ قۇرلى كورمەي الدىڭعى شەپتە تاپجىلماي ىستەپ جاتقان نەگىزگى ساتىداعى ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتكەرلەرىنەن حال سۇرادى جانە ولارعا العىس ايتتى، ىسۋان تەكسەرۋ، حاۋىپ ـ قاتەرى بار ادامداردى اپارىپ اۋاشالاۋ، بۇقاراعا قىزمەت وتەۋ، قامتاماسىز ەتۋ سياقتى قىزمەتتەردى ەگجەي ـ تەگجەيلى ۇعىستى، الەۋمەتتىك اۋماقتا ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدى ۇزدىكسىز كەمەلدەندىرىپ، جوعارى، تومەن حاۋىپ ـ قاتەرى بار اۋماقتاردى دالمە ـ ءدال ءبولىپ، بۇقارانىڭ قاربالاس ەمەس ۋاقىتتا ۇيدەن شىعىپ ارەكەت جاساۋىن، قالىپتى ءتارتىپتى بىرتىندەپ، تارتىپپەن قالپىنا كەلتىرۋ سياقتى شارالاردى علمي اقىلداسىپ جانە تياناقتاندىرىپ، بۇقاراعا ناعىز ونىمدىلىكتى كورسەتۋدى باسا دارىپتەدى.

ما شيڭرۋي بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: ءارقايسى جاقتاعى كۇش ـ تەردىڭ بار قايراتپەن قولداۋىندا، قالىڭ پارتيا مۇشەلەرى مەن كادرلاردىڭ ۇزدىكسىز ەرلىكپەن شايقاس جاساۋىندا جانە ءار ۇلت بۇقاراسىنىڭ زور كۇشپەن سايكەسۋىندە، ءۇرىمجى قالاسىنىڭ ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتى كەزەڭدىك جەتىستىككە قول جەتكىزىپ، ەڭ كۇش سالاتىن شەشۋشى مەزگىلگە ءوتتى. ءبىز الدىڭعى مەزگىلدەگى قىزمەتتە قول جەتكىزگەن بەلسەندى ناتيجەلەردى كورە ءبىلۋىمىز ءارى ەڭ سوڭعى جەڭىسكە قول جەتكىزۋدە ءدوپ كەلەتىن قيىندىقتارعا، سىن ـ سايىستارعا دۇرىس قاراۋىمىز، ءسوز جوق، وي ـ ساناىنىڭ سەرگەكتىگىن ساقتاپ، باستان ـ اياق بايسالدى بولىپ، كۇش ۇستىنە كۇش قوسىپ، جاقسى ىستەپ، جاقسى ناتيجەگە جەتۋىمىز كەرەك. پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ، مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ شەشىمدەرىن، ورنالاستىرۋلارىن قاز ـ قالپىندا دايەكتىلەندىرىپ، سالىرتتىقتا سالىنباي، شايقاستان جالىقپاي، بوساڭسىماي، ۋاقىت كۇتىپ تۇرمايدى دەيتىن رۋحپەن، شىندىقتا جۇگىنىپ، ناقتى ءىس تىندىراتىن ستيلمەن ىندەتتىڭ تارالۋىن بوگەۋ، ”ءتورتتى تۇگەل ورىنداۋدى“ جۇزەگە اسىرۋ قارقىنى مەن تەبىنىن ونان ارى جوعارىلاتىپ، قوعامدىق جاقتا يكەمدى نولگە ءتۇسىرۋدى جەدەل ىلگەرىلەتىپ، ەرتەرەك ىندەتتەن ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدەن قامال الۋ شايقاسىنىڭ، ىندەتتى جويۋ شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە قول جەتكىزۋ، قالىپتى ءوندىرىس، تۇرمىس ءتارتىبىن قالپىنا كەلتىرۋ كەرەك. ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتىن ساپالاندىرۋدىڭ ورنالاستىرۋلارىن، شارالارىن تولىق، جانپاي، دالمە ـ ءدال ءتۇسىنىپ جانە يگەرىپ، ”20 تارماقتى شاراني“ ۇشتاستىرىپ، تياناقتاندىرىپ، شەشۋشى بۋىندارداعى ساپالاندىرۋ تاكتيكالارىن يگەرىپ، تەكسەرۋ جانە سارالاپ تەكسەرۋ، بولىمدى بولعانداردى ەپيدەميولوگيالىق تەكسەرۋ بويىنشا قاداعالاۋ، اۋاشالاۋعا اپارۋ، حاۋىپ ـ قاتەرىن تۇجىرىمداۋ سياقتى قىزمەتتەردى اناعۇرلىم علمي، جوعارى ءونىمدى ويداعىداي ىستەپ، ىسۋان تەكسەرۋ، اۋاشالاۋ ۋاقىتى، ءجيى جۇقساندارعا تۇجىرىم جاساۋ، جوعارى، تومەن حاۋىپ ـ قاتەرى بار اۋماقتاردى ءبولۋ سياقتى ساپالاندىرۋ، رەتتەۋ شارالارىن جەرگىلىكتى جاعدايعا قاراي تياناقتاندىرىپ، باسقارۋعا ءتيىستى حاۋىپ ـ قاتەرلەردى باسقارىپ، تياناقتاندىرۋعا تيىستىلەردى ناقتاپ تياناقتاندىرىپ، كۇشىنەن قالدىرۋعا تيىستىلەرىن باتىل كۇشىنەن قالدىرىپ، ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتىنىڭ اناعۇرلىم جۇيەلىلەنۋىن، علميلانۋىن، ەگجەي ـ تەگجەيلىلەنۋىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك. ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدەگى ءالسىز بۋىندارىن، بوگەتتەر مەن ولقىلىقتاردى ىشكەرىلەي ىزدەپ تاۋىپ، جاعدايعا تالداۋ جاساۋ، تۇجىرىمداۋ مەن قىزمەتتەردى سالالاۋدى، ءبىر ـ بىرلەي تەكسەرۋدى كۇشەيتىپ، تەكسەرۋ، ەپيدەميولوگيالىق تەكسەرۋ، تاسۋ، اۋاشالاۋ سياقتى بۋىندارداعى ساقتالعان ماسەلەلەر مەن جەتەرسىزدىكتەرگە مەڭزەس، شارالاردى دەر كەزىندە كەمەلدەندىرىپ، شالاعايلىقتاردى جىلدام تەكسەرىپ، كەمشىلىكتەردى تولىقتاۋ، تاجىريبەحانا، اۋاشالاۋ ءتۇيىنى، فاڭساڭ شيپاحاناسى سياقتى الاڭ ـ ورىنداردى جانە حسۋان سىناماسىن الۋ، زاتتىق ماتەريالدارمەن قامداۋدى قامتاماسىزداندىرۋ، الەۋمەتتىك اۋماقتى باسقارۋ سياقتى ورىنداردى قىزمەتكەرلەردىڭ ساقتانۋ ـ قورعانۋىن تىڭعىلىقتى تۇردە ويداعىداي ىستەپ، ءتۇيىندى الاڭ ـ ورىنداردى، ءتۇيىندى بولىكتەردەگى، ءتۇيىندى ادامدار شوعىرىنداعى ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋدىڭ ساپاسى مەن ونىمدىلىگىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتۋ كەرەك. اناعۇرلىم جاۋاپكەرشىلىكتى سەزىممەن بۇقارانىڭ حال ـ جايىن كوڭىلدە ساقتاپ، ناقتى يگەرىپ، قىزمەت وتەۋ تانىمىن كۇشەيتىپ، قىزمەت وتەۋ ونىمدىلىگىن جوعارىلاتىپ، اۋا رايىنىڭ سۋىتۋى سياقتى فاكتورلاردى تولىق ويلاستىرىپ، حسۋان سىناماسىن الۋ ۋاقىتى مەن ورنى سياقتىلاردى ۇيلەسىمدى ورنالاستىرىپ، تۇرمىستىق زاتتىق ماتەريالدار جانە قىس ماۋسىمىنداعى كومىر، ەلەكتر، مۇناي ـ تابيعي گاز، تاسىمال سياقتىلارمەن قامتاماسىزداندىرۋ قىزمەتىن ىشكەرىلەي ىجداعاتتىقپەن ىستەپ، بۇقارانىڭ قىستان جىلى وتۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتۋ؛ بۇقارانىڭ ءجىتى نازار اۋدارىپ وتىرعان ىستەرىنە بەلسەنە جاۋاپ قايتارىپ، قيىنشىلىقتارىن، تالاپ ـ تىلەكتەرىن دەر كەزىندە شەشىپ، يدەيالىق جاقتان جەتەكشىلىك ەتۋ جانە پسيحيكالىق جاقتان جەتەكتەۋدى بار پەيىلمەن ويداعىداي ىستەپ، ءار ۇلت بۇقاراسىن سەنىمدى بەكەمدەپ، ىندەتكە قارسى اتتانۋدىڭ جەڭىسىنە قول جەتكىزۋگە ىنتىماقتاستىرۋ كەرەك. ۇيىمدىق باسشىلىقتى كۇشەيتىپ، قىزمەت ريتىمىن يگەرىپ، ىندەت جاعدايىنا دالمە ـ ءدال تۇجىرىم جاساپ، ساپالاندىرۋ، رەتتەۋ قىزمەتىن ۋاقىتىندا، ورنىعا، جاعدايعا قاراي ويداعىداي ىستەۋ، جاۋاپكەرسىزدىك پوزيتسياسىنا قارسى تۇرىپ، كوزسىزدىكپەن بوساڭسىپ، ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ حاۋىپ ـ قاتەرىن ۇلعايتۋدان ساقتانۋمەن بىرگە، فورماشىلدىقتى، تورەشىلدىكتى تيۋ، ساتى ـ ساتى بويىنشا اۋىرتپالىق قوسپاۋمەن بىرگە، ولشەمدى قالاعانشا ازايتپاۋ، قىزمەتتەردىڭ تياناقتاندىرىلۋىن علمي دا ءتارتىپتى، بەلسەندى دە ورنىقتى ىلگەرىلەتىپ، ۇيىمدىق باسشىلىقتى ويداعىداي كۇشەيتىپ، قىزمەت شارالارىن ناقتىلاندىرىپ، جاۋاپكەرشىلىكتى تياناقتاندىرىپ، حالىقتىڭ ءومىرىنىڭ حاۋىپسىزدىگى مەن دەنساۋلىعىن بارىنشا قورعاپ، ىندەتتىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق داموۋعا ىقپالىن بارىنشا ازايتۋ كەرەك.

جاڭ جۋ، تيان شياڭلي، ياڭ فاسىن قاتارلىلار قاتىستى تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋگە قاتىناستى.